

Rejestr wyborców

Rejestr wyborców obejmuje osoby [stale zamieszkałe](#) na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania.

Przez stałe zamieszkanie należy rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu. Ocena ta jest zatem oceną faktu zamieszkania i okoliczności sprawy świadczących, że w miejscu pobytu koncentrują się ważne interesy życiowe, majątkowe i inne danej osoby. Potwierdzeniem stałego zamieszkania jest wpis do [rejestru wyborców](#).

W orzecznictwie zarówno sądów powszechnych jak i sądów administracyjnych przyjmuje się, że za miejsce stałego pobytu nie uznaje się miejsca w którym osoba jest zameldowana, ale w którym stale realizuje swoje podstawowe funkcje życiowe, tj. w szczególności mieszka, spożywa posiłki, nocuje, wypoczywa, przechowuje swoje rzeczy niezbędne do codziennego funkcjonowania (odzież, żywność, meble), przyjmuje wizyty.

Można być ujętym tylko w jednym rejestrze wyborców. Rejestr wyborców służy do sporządzania [spisów wyborców](#) uprawnionych do udziału w wyborach, a także do sporządzania spisów osób uprawnionych do udziału w referendum. Wpis do stałego rejestru wyborców danej gminy powoduje ujęcie w spisie wyborców w każdych kolejnych wyborach i referendach przeprowadzanych na obszarze tej gminy.

Rejestr wyborców dzieli się na część A – obejmującą obywateli polskich i część B – obejmującą obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej. Wyborcy będący obywatelami polskimi, zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały są wpisywani do rejestru wyborców z urzędu.

Wyborcy stale zamieszkali na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały w tej gminie oraz wyborcy nigdzie niezamieszkali przebywający stale na obszarze gminy wpisywani są do rejestru wyborców, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy (w przypadku m. st. Warszawy w urzędzie dzielnicy m. st. Warszawy) pisemny wniosek. Wniosek powinien zawierać nazwisko, imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia oraz numer ewidencyjny PESEL wnioskodawcy oraz adres zameldowania na pobyt stały lub adres ostatniego zameldowania na pobyt stały w Polsce. Do wniosku dołącza się:

- 1) kserokopię ważnego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy;
- 2) pisemną deklarację, w której wnioskodawca podaje swoje obywatelstwo i adres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten dotyczy również wyborcy nigdzie niezamieszkałego, przebywającego stale na obszarze gminy.

Wyborcy stale zamieszkali na obszarze gminy pod innym adresem aniżeli adres ich zameldowania na pobyt stały na obszarze tej gminy mogą być wpisani do rejestru wyborców pod adresem stałego zamieszkania, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy wniosek zawierający dane, o których mowa wyżej, wraz ze wskazaniem adresu ostatniego zameldowania na pobyt stały na obszarze gminy.

Obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi w celu wpisania do rejestru wyborców muszą złożyć odpowiedni wniosek w urzędzie gminy. Wniosek powinien zawierać nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer paszportu lub nazwę i numer innego dokumentu stwierdzającego tożsamość oraz adres zameldowania wyborcy na pobyt stały lub adres ostatniego zameldowania na pobyt stały.

Do wniosku dołącza się:

- 1) kserokopię ważnego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy,
- 2) pisemną [deklarację](#), w której wnioskodawca podaje swoje obywatelstwo i adres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Dokumenty niesporządzone w języku polskim są składane wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski. Dotyczy to również innych dokumentów składanych przez obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi.

Decyzję o wpisaniu lub o odmowie wpisania do rejestru wyborców wydaje wójt (burmistrz, prezydent miasta) w terminie 3 dni od dnia wniesienia wniosku.

Przepisy prawa wyborczego nie określają ostatecznego terminu, w którym wniosek powinien zostać złożony (np.: przed wyborami), gdyż rejestr wyborców jest stały, a nie prowadzony w związku z konkretnymi wyborami lub referendum. Z uwagi na to, nie ma w znaczenia, kiedy wniosek zostanie złożony. Jednakże jeżeli wniosek o wpisanie do rejestru wyborców zostanie złożony np. w ostatnim dniu roboczym przed wyborami, decyzja w sprawie może nie być wydana w tym samym dniu.

Wójt (burmistrz, prezydenta miasta) przed wydaniem decyzji o wpisaniu lub o odmowie wpisania do rejestru wyborców osoby, **jest obowiązany sprawdzić, w sposób przez siebie ustalony, czy osoba wnosząca wniosek o wpisanie do rejestru wyborców spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze danej gminy.**

Od decyzji w sprawie odmowy wpisania do rejestru wyborców przysługuje prawo wniesienia skargi do właściwego miejscowo sądu rejonowego. Skargę wnosi się za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje sądowi niezwłocznie skargę wraz z decyzją i aktami sprawy lub może też niezwłocznie zmienić albo uchylić swoją decyzję, jeżeli uzna skargę w całości za zasadną. Sąd rozpoznaje skargę w postępowaniu nieprocesowym, w terminie 3 dni od dnia jej doręczenia.

Złożenie w wniosku o wpisanie do rejestru wyborców w ostatnich dniach przed wyborami może zatem, w przypadku ewentualnej odmowy wpisania do rejestru wyborców, uniemożliwić rozpatrzenie skargi przed dniem głosowania.

